

Силабус
навчальної дисципліни
Основи академічного письма
2023-2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма «Хореографія»

Спеціальність **024 Хореографія**
галузь знань 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти **бакалавр**

Викладач (і)	ПОПОВА Ольга, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти; ФАТЪЯНОВА Тетяна, асистент кафедри початкової освіти
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/
Контактний тел.	066-140-23-56
Е-mail викладача:	poi2009bam@ukr.net
Графік консультацій	П'ятниця, 14.00 – 16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
Денна				
3/90	16	14	60	Екзамен
Заочна				
3/90	2	6	82	Екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: академічна грамотність, академічне письмо, критичне мислення, академічна доброчесність, академічна культура, авторське право, інтелектуальна власність, плагіат, компіляція, академічний текст.

Мета та предмет курсу: засвоїти найважливіші теоретичні відомості про академічне письмо, методологію та технологію наукових досліджень; удосконалити комунікативну компетентність шляхом створення академічних текстів професійного спрямування.

Завдання курсу:

1. Ознайомити здобувачів вищої освіти зі специфікою академічного письмового мовлення.
2. Виробити навички правильного оформлення покликань і бібліографічного списку джерел за українськими і міжнародними стандартами, дотримуючись принципів академічної доброчесності.
3. Сформувати академічну грамотність.
4. Виробити вміння правильно структурувати й оформлювати наукову роботу.
5. Інтегрувати набуті знання для оптимізації наукових досліджень.

Компетентності та програмні результати навчання за ОПП “Хореографія”:

Програмні компетентності	Програмні результати навчання
ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПР 03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.
СК 07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв’язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.	ПР 12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади академічного письма.

Тема 1. Академічне письмо. Академічна грамотність.

Поняття академічної грамотності та її структура. Розвиток критичного мислення як одна з ключових складників успіху науковця.

Тема 2. Академічна доброчесність. Етичний кодекс ученого.

Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти. Основні риси та функції академічної культури. Академічна нечесність та методи її запобігання. Етичний кодекс ученого.

Змістовий модуль 2. Створення академічного тексту

Тема 3. Основні категорії академічного тексту.

Наукове знання як специфічний зміст наукового тексту. Основні властивості наукового знання. Моделювання наукового знання. Інформативність, членованість, зв’язність, лінійна послідовність, цілісність, перспекція, модальність, завершеність як основні категорійні ознаки академічного тексту.

Тема 4. Види академічних текстів за формою комунікації та способом викладу матеріалу.

Стадії породження академічного тексту. Цілісно-композиційне мислення автора тексту. Репрезентаційні й аргументаційні форми мовлення в академічній

комунікації. Їх типи та особливості. Текст-розповідь. Текст-опис. Текст-міркування. Текст-доказ. Текст-визначення. Особливості побудови

Змістовий модуль 3. Аналіз академічного тексту

Тема 5. Змістове наповнення академічного тексту.

Наукова теорія. Функції наукової теорії. Методологія наукового знання. Предметний зміст нового знання крізь призму відомого, усталеного. Реалізація категорій об'єктивності, суб'єктивності й оцінки при викладі теоретичних відомостей. Наукова дискусія. Доведення / спростування актуалізованих тверджень.

Тема 6. Інтертекстуальність академічного тексту.

Поняття про свій / чужий текст. Різновиди компресії академічного тексту. Конспектування. Реферування. Тезування. Анотування. Групування джерел. Систематизація матеріалу. Переказ, перефразування, компіляція і плагіат. Покликання, перепокликання та цитування, перецитування, самоцитування: доцільність, вмотивованість, аргументованість, коректність.

Змістовий модуль 4.

Тема 7. Структура академічного тексту.

Абзац як структурний елемент академічного тексту і засіб реалізації категорій зв'язності й цілісності. Структура абзацу. Роль першого речення в абзаці. Логіко-смісловий аналіз побудови речень та абзаців. Типи зв'язків речень в абзаці. Доцільність / недоцільність використання лексичних повторів. Способи і засоби досягнення точності, послідовності, зрозумілості. Аналіз і синтез матеріалу.

Тема 8. Вступна й висновкова частини у структурі академічного тексту. Рамкові й ситуативні мовні кліше в академічному тексті. Основні функції й характеристики вступу академічного тексту. Академічно грамотне обґрунтування актуальності теми, висвітлення стану розробки проблеми, формулювання об'єкта, предмета, мети та завдань. Зв'язок вступу та висновків. Співвідношення теми, мети, завдань і висновків академічного тексту. Типові помилки в написанні загальних висновків. Смісловий аналіз фрагментів відповідних композиційних елементів академічного тексту

Змістовий модуль 5. Редагування академічного тексту

Тема 9. Академічний текст як об'єкт редагування.

Основні (дотекстовий / текстовий) підходи до редагування академічного тексту. Види правки академічного тексту. Правка-вчитування. Правка-скорочення. Правка-доопрацювання. Правка-переробка. Мовностилістичні засади редагування академічного тексту.

Тема 10. Психологічні та логічні засади редагування академічного тексту. Дотримання психологічних засад створення академічного тексту. Факт в академічному тексті. Перевірка фактичного матеріалу. Психологічні причини фактичних помилок. Помилки занадто великої активності (багатослівність, пропускання необхідних ланок у ланцюзі роздумів або їх зредукованість і т. ін.). Помилки втомленості (повтори, неточність у слововживанні, в аргументуванні і т. ін.). Помилки браку творчої уяви, творчого підходу до написання тексту

(стандартизованість викладу, робота за схемою і т. ін.). Дотримання логічних засад створення академічного тексту. Закон тотожності. Закон суперечності. Закон вилучення третього. Закон достатньої підстави. Прийоми, що допомагають перевірити правильність логічних зв'язків. Усунення логічних недоліків.

Змістовий модуль 6.

Тема 11. Академічне есе як один із жанрів академічного письма.

Жанрові особливості й різновиди академічного есе. Етапи організації процесу академічного письма (написання есе). Способи організації академічного есе. Структура академічного есе. Рекомендації щодо підготовки й написання академічного есе: критерії оцінювання. Диференціація есе за функціональним призначенням (академічне / неакадемічне), змістовим наповненням (філософське, літературно-художнє, лінгвістичне, педагогічне, математичне і т. ін.), типом мовлення (опис, розповідь, міркування, доказ).

Тема 12. Інтерпретація та редагування власного академічного есе. Композиція й архітектоніка академічного есе. Жанрові особливості. Заголовкова назва, змістове наповнення і т. ін. Аналіз академічного есе крізь призму дотримання психологічних, логічних та мовностилістичних засад створення академічного тексту.

Методи навчання:

Бесіда, спостереження, практичні вправи, проблемно-пошуковий, дослідницький методи, аналіз, узагальнення, систематизація, синтез, розв'язання проблемних ситуацій, метод аргументування рішень.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): дотримання норм законодавства України щодо академічної доброчесності, активна участь на заняттях, своєчасне виконання завдань аудиторних занять та самостійної роботи.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінка студента формується таким чином:

- виконання практичних ситуативних завдань – 35 балів;
- виконання тестових завдань – 50 балів;
- презентація підсумкової творчої роботи – 15 балів.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Під час виконання індивідуального завдання урахуйте:

- для аргументаційного академічного есе характерні: академічність, логічність і водночас легкість викладу, точність, чіткість, зрозумілість і критичність;

- основна його мета – апелюючи до чужих думок, висловити власну позицію, переконливо обґрунтувати й аргументувати її;
- якість результату залежить від якості й кількості інформативних джерел, якості їх опрацювання та якості аргументації (від дотичності / недотичності наведених аргументів до порушеної проблеми) і т. ін.

№ з/п	Зміст самостійної роботи
1.	<p>Академічне письмо як комплекс ключових компетенцій науковця Опрацюйте лекційний матеріал та рекомендовану літературу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Письмово поясніть значення одного з висловів: <ul style="list-style-type: none"> • Наука чужою мовою не пускає в людині глибокого коріння (Іван Огієнко). • Щирий учений – це мрійник, а хто ним не є, той називає себе практиком (Оноре де Бальзак). • Ключем до всякої науки є знак питання (Оноре де Бальзак). 2. Наведіть приклади нормативних аббревіатурних назв і загальнонаукових скорочень, які вживаються в наукових текстах з вашого Фаху. 3. Із будь-якої фахової статті випишіть лексико-граматичні конструкції, які автор використовує для оформлення власного погляду на проблему.
2.	<p>Особливості підготовки академічного тексту Опрацюйте лекційний матеріал та рекомендовану літературу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Напишіть аргументовану відповідь (250-300 слів) на запитання «Чи потрібні мені навички академічного письма?». 2. Опрацюйте «Аналітичну довідку за результатами практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України» Інституту освітньої аналітики Міністерства освіти і науки України (Київ, 2016) та матеріали із сайту «Помилки та фальсифікації в наукових дослідженнях» (http://falsescience.ucoz.ua). Поміркуйте над питанням «Доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: міф чи реальність?». 3. Уведіть в науковий текст з фаху цитати, приклади.
3.	<p>Академічна доброчесність як кодекс етичних правил науковця Опрацюйте лекційний матеріал та рекомендовану літературу.</p>
4.	<p>Жанрова варіативність академічного письма Опрацюйте лекційний матеріал та рекомендовану літературу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте свої конспекти лекцій з різних освітніх компонентів, з'ясуйте їх переваги й недоліки. 2. Опрацюйте будь-яку наукову статтю з фаху. Спробуйте «згорнути» інформацію з неї до рівня номінативного плану та стислого конспекту. 3. Підготуйте рецензію на студентські тези, опубліковані в «Збірнику тез студентів Бердянського державного педагогічного університету». 4. Доберіть і запишіть 3-4 аргументи на підтвердження думки Наполеона Бонапарта «Неук має велику перевагу перед освіченою людиною: він завжди задоволений собою». 5. Підготуйте есе на одну з тем: <ul style="list-style-type: none"> • Університет – це місце набуття компетентностей чи отримання «папірця»? • Соціальні мережі: нагальна потреба чи марна трата часу? • Навіщо мені вища освіта? • Чи можна навчити українців розмовляти українською? • Екзамен у ЗВО: вивчити чи заплатити? • Грамотність у соціальних мережах: обов'язок кожного чи примхи філологів?

	<ul style="list-style-type: none">• Курсова робота: писати самостійно чи замовити?• Чи зруйнує інтернет людську пам'ять?• Чи стане англійська єдиною мовою в світі? <p>6. Проаналізуйте структуру 2-3 наукових статей з вашого фахового збірника чи журналу.</p>
5.	<p>Переклад і редагування академічних текстів.</p> <p>1. Випишіть з 4-5 наукових фахових статей ключові слова, перекладіть їх англійською мовою. Які труднощі траплялися під час перекладу?</p>

Індивідуальне науково-дослідне завдання

Уважно опрацюйте доступні матеріали щодо написання академічного есе (наприклад, Коваленко Л. Т. Тримати фокус уваги на проблемі, або ще раз про готовність учнів до написання академічного есе). Доберіть матеріал задля створення власного академічного тексту – різновиду аргументаційного есе на одну із запропонованих тем.

1. Найпрекрасніші відчуття – це відчуття таємниці.
2. Вершина ідеальності в простоті.
3. Найголовніше – навчити людину мислити.
4. Найбільша розкіш – це насолода розуміння.
5. Доводити людині необхідність знань – усе одно, що переконувати її в корисності зору.
6. Не прагни знати все, аби не стати в усьому невігласом.
7. Мистецтво бути мудрим полягає в умінні розпізнавати те, на що не варто звертати увагу.
8. Найважливіше завдання цивілізації – навчити людину мислити.
9. Мудрий той, хто знає не багато, а потрібне.
10. Мудрий може змінювати думку, дурень – ніколи.
11. Ніщо так не навчає, як усвідомлення власної помилки.
12. Розкажи – і я забуду, покажи – і я пізнаю, дай зробити самому – і я зрозумію.
13. Навчання без роздумів – шкідливе, роздуми без навчання – небезпечні.
14. Навчання – це зміна здивування розумінням.
15. Велике мистецтво навчитися багато чого – це братися спочатку за незначне.
16. Добре тому, хто навчився вчитися.
17. Знання без виховання – це меч у руках божевільного.
18. Треба багато вчитися, аби знати хоч щось.
19. Велич людини в її здатності мислити.
20. Випадкові відкриття робить тільки підготовлений розум.
21. В основі мудрості – завжди терпіння.
22. Знання складається із крихт щоденного досвіду.
23. Година праці навчить більше, ніж день пояснень.
24. Що менше людина знає, то ширшими здаються їй її знання.
25. Більше думай, а тоді вирішуй. Поспішай повільно!
26. У навчанні не можна зупинятися.
27. Знання лише тоді знання, коли воно отримане зусиллям розуму, а не пам'яті.
28. Недостатньо оволодіти премудрістю, потрібно уміти нею користуватися.
29. Розумна людина іноді поспішає, але нічого не робить поспіхом.
30. Єдиний шлях, який веде до знань, – це діяльність.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

1. Для аргументаційного академічного есе характерні: академічність, логічність і водночас легкість викладу, точність, чіткість, зрозумілість і критичність.
2. Основна його мета – апелюючи до чужих думок, висловити власну позицію, переконливо обґрунтувати й аргументувати її.
3. Якість результату залежить від якості й кількості інформативних джерел,

якості їх опрацювання та якості аргументації (від дотичності / недотичності наведених аргументів до порушеної проблеми) і т. ін.

Методи контролю

Опитування

Усний індивідуальний і фронтальний контроль

Письмовий індивідуальний і фронтальний контроль

Контрольно-корекційна бесіда

Виконання практичних завдань

Тестування закритої форми

Взаємоконтроль (взаємооцінювання).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування, самостійна робота, конспект, індивідуальне завдання						Тестування	Сума
Змістові модулі 1 – 6							
T1-2	T3-4	T5-6	T7-8	T9-10	T11-12		
10	10	10	10	10	10	40	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська шкала. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання, складає 50 балів.

Оцінка за університетською
шкалою

90-100

78-89

65-77

58-64

50-57

35-49

1-34

Оцінка за шкалою ЄКТС

A

B

C

D

E

FX(з можливістю повторного складання)

F(з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. [Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності](#) / упорядники матеріалів: В. Бахрушин, Є. Ніколаєв ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. 2019. 41 с.
2. [Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності](#) : Затверджено Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року, Протокол № 11 / НАЗЯВО. 2019. 24

- с.
3. [Фундаментальні цінності академічної доброчесності](#) : пер. з англ. / Міжнародний центр академічної доброчесності. 2019. 39 с.
 4. [A Guide To Academic Integrity to School Students](#) / ed. by O. O. Huzhva ; V. N. Karazin Kharkiv National University. 2-nd ed., revised and supplemented. Kharkiv, 2018. 59 p.
 5. [Довідник з академічної доброчесності](#) / уклад.: В. Г. Гурянова, Л. Т. Ониксимова, Н. В. Поберій; за заг. ред. Т. О. Маринич. Суми: Сумський державний університет, 2018. 24 с.

Додаткові

6. [Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності](#) : лист Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 р. № 1/9-650.
7. [Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах](#) (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : лист Міністерства освіти і науки України від 15.08.2018 р. № 1/11- 8681.
8. [Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» \(від 5 вересня 2017 р.\)](#) : лист Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 р. № 1/9-650.
9. [Десять принципів академічної доброчесності для викладачів](#) : пер. з англ. / Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. – 2017.
10. [Деякі рекомендації щодо впровадження етичних кодексів в українських вищих навчальних закладах](#) / Єгор Стадний ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. 2017. 18 с.

Інтернет-ресурси

11. [Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах](#) : методичні рекомендації / автори-укладачі : О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково- технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 117 с.
12. [Навчання студентів академічній доброчесності у бібліотеці ВНЗ](#) : методичні поради / автори-укладачі : Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; редколегія : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева, Я. Є. Сошинська ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 39 с.
13. [Основи академічного письма: методичні рекомендації та програма курсу](#) / укл. : Н. Шліхта, І. Шліхта ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. Київ, 2016. 61 с.
14. [Основи формування культури академічної доброчесності в бібліотеці](#) : інформаційний огляд / автори-укладачі : Якуніна Н. В., Чинюк А. А., Руденко Я. В. ; редколегія : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева,

Я. Є. Сошинська, О. О. Сербін; Наукова бібліотека ім. М. Максимовича
Київського національного університету імені Тараса Шевченка ;
Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. 41 с.